

Fakta vedrørende sænkningen af M/F "Ærøsund"

Hvad er formålet med at etablere et kunstigt rev?

Sænkningen af M/F "Ærøsund" tjener flere formål.

- Forbedre naturen ved at skabe et nyt rev i et vandområde, hvor det er fagligt anerkendt, at der er mangel på revformationer.
- Skabe unik ramme om sikker dykkeruddannelse i vragedykning og vragepenetration. Efterspurgt af klubber og private kursusudbydere og vil være eneste sted i Danmark.
- Stimulere en tiltrængt lokal erhvervsudvikling indenfor kystturismeområdet ved at tiltrække nationale og internationale dykkerturister - særligt i ydersæsonen
- Formidle lokal maritim kulturhistorie på en nytænkende måde. Dette er ikke et primær formål, men det har haft afgørende betydning for projektet, at det nedsænkede fartøj har en stærk kulturhistorisk tilknytning til området.

Er sænkningen af M/F "Ærøsund" en del af en større strategisk udvikling?

De fire kommuner samarbejder og investerer hvert år mange penge i at indløse turismepotentialet i Det Sydfynske Øhav. Igennem organisationen Naturturisme I/S investeres alene i 2013 og -14 omkring 40 mio. kr. i udviklingen. Den største satsning af sin art i Danmark og helt i tråd med regeringens nye Vækstplan for dansk turisme.

Projektet er en del af strategien for de fire kommuners samarbejde og fokus på naturturismen. Projektet er konkret funderet i en tværkommunal friluftsstrategi for Det Sydfynske Øhav, der skal gøre området til Danmarks bedste maritime friluftsområde.

Projektet er også et væsentligt element i et nystartet samarbejde med Lillebæltområdet kaldet "Diving Denmark". Herigennem vil vi udvikle og markedsføre Danmark som et attraktivt dykkerområde, der kan tiltrække turister uden for sæsonen. Dette partnerskab består både af private virksomheder og offentlige aktører.

Vil det kunstige rev gavne naturen?

Det er alment kendt blandt fiskere og dykkere, at både stenrev og kunstige rev tiltrækker store mængder af både plante- og dyreliv. De oplever, at disse rev kan fremstå, som naturoaser på en ellers gold bund.

Men hvad siger videnskaben på området.

Jvnf. den faglige rapport der ligger omkring netop dette spørgsmål som gennemgår den videnskabelige litteratur kan der konkluderes:

- Etablering af rev har en gavnlig effekt på biodiversiteten.
- Der kan ikke påvises en forskel på stenrev og kunstige rev.

At etablere stenrev er et velkendt middel til at fremme biodiversiteten i også danske farvande.

Der er givet tilladelse til stenrev som er mindre end det kunstige rev i øhavet, men den begrundelse, at det gavner biodiversiteten. Eksempelvis et stenrev ved Als.

Der er givet tilladelse til kunstige rev i Limfjorden med samme begrundelse om en positiv effekt for biodiversiteten.

Rev er en selvstændig beskyttet naturtype under Natura2000, og udgør udpegningsgrundlaget for flere Natura2000 områder, herunder Det Sydfynske Øhav.

Vil sænkningen af M/F "Ærø Sund" kunne bidrage til lokal erhvervsudvikling?

Grundet størrelse og geografisk placering vil M/F "Ærø Sund" blive fyrtårn for Danmark som attraktivt dykkerområde. Projektet vil give øhavsområdet stor opmærksomhed og åbne markedet for dykkerturister fra Danmark, og vores nabolande, eksempelvis Tyskland.

Der findes ca. 150.000 danske flaskedykkere, for hvem vraget vil være en national hovedattraktion. I Tyskland findes mere end 1.5 mio. certificerede flaskedykkere, og Danmark er kendt som et let tilgængeligt rejsemål.

Lillebæltsområdet har i forvejen besøg af mange tyske dykkerturister, og med en nedsænket M/F "Ærø Sund" skabes et stærkt regionalt dykkerprodukt og en kraftig synergi imellem de to områder.

Det statsstøttede Videncenter for Kystturisme skriver at "*Sænkningen af M/F "Ærø Sund" vil skabe en række nye unikke aktivitetsmuligheder, og herved medvirke til at realisere turismepotentialet ved de sydfynske kyster*".

Naturturisme I/S har allerede modtaget en lang række henvendelser fra private virksomheder i turist- og oplevelseserhverv, som ser et meget stort vækstmæssigt potentiale i projektet.

Det fynske turismeudviklingsprojekt "Destination Fyn" bakker op om projektet og ser væsentlige muligheder for de private virksomheder.

Studier udført på sammenlignelige projekter i blandt andet England, Canada og USA viser, at kunstige rev skaber betydelige turismeindtægter til lokalområderne¹.

Hvad med miljøskadelige stoffer?

¹ Enemark, T. 2001: *The Tourism Aspects of Artificial reefs: The nine fundamental lessons. Artificial Reef Society of British Columbia.*

Hazen and Sawyer 2001: *A socioeconomic study of reefs in southeast Florida, NOAA, USA.*

South West Economic Centre, March 2003: *An assessment of the Socio-Economic Impact of the Sinking of HMS Scylla. Report prepared for the South West Regional Development Agency by the South West Economic Centre, University of Plymouth.*

Naturturisme I/S har investeret i en grundig gennemgang og kemiske analyser af MF "Ærøunds" bestanddele – fra maling og fugemasse til skibsdæk og vægbeklædning. Den er gennemført af en ekspert på "ophugning af skibe", som bl.a. har rådgivet EU omkring deres bekendtgørelse på området. Der er altså tale om en person, som har indgående kendskab til hvilke miljøskadelige stoffer et skib kan tænkes at indeholde.

På den konkrete baggrund har vi lavet en oprensningsplan, der adresserer alle miljøfarlige stoffer på skibet. Denne plan går videre i oprensningen end de internationale retningslinier på området, og end det de faglige eksperter fra Cowi anbefalede i deres rapport.

Oprensningsplanen for Ærøund er baseret på laboratorieanalyser af alle muligheder problemmaterialer på skibet fra vinduesfuger til de forskellige typer af maling.

I oprensningsplanen indgår en omfattende sandblæsning af skibet, fjernelse af olie, asbest, alle elektriske kabler og installationer mv.

Eneste tilbageværende problematiske stof efter oprensningen er 5-10 kg bly.

Blyet i malingen vil forekomme som blycarbonat, der har lav opløselighed i vand. Blyet er endvidere indlejret i malingsmatricen, hvilket nedsætter frigivelseshastigheden yderligere. Det vil primært sedimentere over de næste 50 år omkring skibet.

COWI har vurderet, at nedsænkningen af denne mængde bly ikke er forbundet med nogen risiko i forhold til vandkvalitetskravene for bly i havvand, som følge af den langsomme afgivelse fra M/F "Ærøund" af bly, samt den betydelige og hurtig fortynding heraf som følge af strømmen i det omgivende farvand. Alene Egsmade rensningsanlægget i Svendborg udleder årligt omkring 15 kg bly.

Kan der gives tilladelse til nedsænkningen?

Lovgivningen på området rummer i dag mulighed for at give en tilladelse til nedsænkningen. Europæiske regler forhindrer ikke dette.

Det er et bærende princip i den danske lovadministration, at der, også i sager om arealanvendelse, foretages en samlet afvejning af fordele og ulemper.

Den meget begrænsede mængde bly skal altså afvejes i forhold til de øvrige positive effekter omkring biodiversitet, uddannelse og erhvervsudvikling.

Hvad siger omverdenen til nedsænkningen?

Projektet nyder opbakning fra en lang række organisationer fra Danmarks Naturfredningsforening til erhvervsfiskerne.

Svendborg kommunes byråd har behandlet sagen og bevilliget penge til projektet.

Der er en stor lokal interesse for projektet. Vi har oplevet stor positiv interesse omkring projektet. Der er en efter vores vurdering mindre gruppe, som ønsker M/F "Ærøund" bevaret som flydende skib/museum.

En nedsat lokal gruppe bestående af museum, fagfolk mv. måtte for år tilbage opgive denne tanke. Dette ville kræve en for stor investering pga. tilstand.

Siden da er begge motorer, drivakslens mv. pillet ud af skibet, og forfaldet er tiltaget yderligere.

Vil denne nedsækning medføre at alle udtjente danske færger nu dumpes på havbunden?

Dette projekt er forbundet med en udgift på tæt ved 2 mio. kr. som finansieres af lokale kommuner og fonde.

Et salg af skibet til omsmelting kan indbringe en indtægt. Der er altså ikke tale om en billig måde at skaffe sig af med udtjente skibe.

Dette kan reguleres i administrationen af loven via de krav der stilles til oprensningen.

Har der været en dialog mellem Naturturisme I/S og Naturstyrelsen i sagen?

Nej. Skibet har heller ikke været besigtiget, undersøgt e.l. i forbindelse med sagsbehandlingen.

Den 27. februar 2014 blev der afholdt et møde mellem Naturstyrelsen og Naturturisme I/S. Dette havde alene til formål at uddybe naturstyrelsens høringsvar. Der var ingen reel mulighed for en dialog sagen og herunder et eventuelt kompromis.

Naturstyrelsen meddelte at der var truffet en principiel afgørelse i sagen om ikke at tillade nedsækning af skibe.

Indgår der statslige midler i projektet?

Nej, projektet er finansieret af kommunale midler og midler fra FiskeriLAG.